

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ДИЗАЙНЕРСЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

Турчин В.В., канд. мистецтвознавства, доц. кафедри «Дизайн»,
Бондаренко І.В., канд. архітектури, доц. кафедри «Інтер'єр та обладнання»
Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Анотація. Науково-дослідна робота студентів у вищій школі дизайнерського спрямування. В роботі розглядається актуальна проблема організації науково-дослідної діяльності в процесі навчання студентів дизайнерських спеціалізацій у вищих навчальних закладах на прикладі провідного ВНЗ України з підготовки фахівців у галузі дизайну, а саме Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Також розглянуті особливості організації наукової діяльності в залежності від дизайнерських спеціалізацій.

Ключові слова: науково-дослідна робота студента, вища школа дизайну, дизайн-освіта, дизайнер-дослідник, наукові дослідження у галузі дизайну.

Анотация. Турчин В.В., Бондаренко І.В. Научно-исследовательская работа студентов в высшей школе дизайнерского направления. В работе рассматривается актуальная проблема организации научно-исследовательской деятельности в процессе обучения студентов дизайнерских специализаций в высших учебных заведениях на примере ведущего вуза Украины по подготовке специалистов в области дизайна, а именно Харьковской государственной академии дизайна и искусств. Также рассмотрены особенности организации научной деятельности в зависимости от специализаций.

Ключевые слова: научно-исследовательская работа студентов, высшая школа дизайна, дизайн-образование, дизайнер-исследователь, научные исследования в области дизайна.

Summary. Turchyn V.V., Bondarenko I.V. Research work of students in the higher school of a design direction. In work the actual problem of the organization of research activity is considered during training students of design specializations in higher educational institutions on an example of conducting high school of Ukraine on preparation of experts in the field of design, namely the Kharkov state academy of design and arts. Features of the organization of scientific activity also are considered depending on specializations.

Key words: research work of students, the higher school of design, design - formation, the designer - researcher, scientific researches in the field of design.

Постановка проблеми і її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Враховуючи основні положення Болонської декларації, наука має стати складовою освіти – невід'ємною частиною така

званої «Європи знань». Це, в свою чергу, висуває нові вимоги до наукової компетенції фахівця, що формується у вищій школі дизайну. По-перше, це стосується вмінь здійснювати проектний процес на високому інтелектуальному рівні, свідомо орієнтуватися в інформаційному і науковому просторі.

Глибоке усвідомлення інноваційних явищ проектного процесу і вміння їх розв'язувати за допомогою неординарних методів неможливе без оволодіння науковим апаратом і логікою наукового процесу, уміння аналізувати й прогнозувати його подальший розвиток.

Науково-дослідна діяльність у вищій школі дизайнерського спрямування становить систему, яка передбачає формування у студентів умінь аналізувати спеціальну (фахову) літературу, висвітлювати результати науково-теоретичних і дослідницьких пошуків, стосовно об'єкту розробки у проектно-теоретичних дослідженнях до курсових проектів, дипломних та магістерських роботах.

Організація науково-дослідної роботи у вищих закладах дизайну, а саме у Харківській державній академії дизайну і мистецтв, становить цілу систему. Так, на другому курсі вивчення дисципліни «Основи методики дизайну» студенти опрацьовують спеціальну літературу та висвітлюють її в рефераті, студентських конференціях тощо, а також на другому та третьому курсах відбувається написання пояснювальної записки до курсового проекту; на четвертому пропонується вивчення курсу «Основи науково-дослідної роботи студента» (НДРС), який передбачає обрання теми проектно-теоретичного дослідження, результати якого знаходять відображення в курсовому проекті на здобуття кваліфікаційного ступеня «бакалавр». П'ятий курс узагальнює результати науково-дослідної роботи, що відбувається протягом опанування дисципліни «Науково-дослідна робота студента курсового проектування» з виконанням комплексного проектно-теоретичного дослідження у руслі тем як курсових проектів, так і дипломної роботи на здобуття кваліфікації «спеціаліст». На шостому курсі (магістратура) проводиться розробка власного шляху наукового пошуку для вирішення обраної проблематики, результати дослідження якого знаходять відображення в магістерському проекті.

Навчальний процес відбувається ефективніше, якщо він пов'язаний із вирішенням проблемних ситуацій. Проблема має мотиваційну основу, а зацікавленість предметом дослідження сприяє ефективності розумової діяльності та пов'язана із завданням навчального процесу підготовки дизайнерів. Підготовка дослідника можлива за умов дотримання науково-творчого розвитку особистості студента, особливо в царині, де функціонують мистецькі спеціалізації, до якої належить і спеціальність «Дизайн».

Робота виконана у руслі прикладних держбюджетних проектів Харківської державної академії дизайну і мистецтв, а також здійснена згідно плану науково-методичної роботи кафедри «Дизайн».

Аналіз останніх досліджень і публікацій дозволив виявити два основні напрямки дослідження даної проблеми, але з позиції наукової підготовки у

вищій школі без вираховування особливостей певних спеціалізацій. Перший напрямок – це роботи (Бируля А.І., Кузьмина Н.В., Кузнєцов І.Н., Лукашевич В.К., Петров В.В., Гласс Дж., Стенлі Дж., Максвел А., Мілль Д.), в яких розглядаються наукові методи пізнання та дослідження, а також наукова термінологія. До другого можна віднести роботи (Горбатенко І.Ю., Івашина Г.О., Кузін Ф.А.), які характеризуються як методичні видання, що присвячені вимогам виконання певних наукових робіт. На жаль, згадана проблема не знайшла відповідної уваги з позиції навчання студентів у вищих школах дизайнерського та мистецького спрямування.

Виклад основного матеріалу. Існує багато форм наукового викладу матеріалів дослідження. Насамперед, виклад матеріалу наукового дослідження залежить від типу публікацій, розмаїття яких обумовлене різними цілями упорядкування та фіксації змісту наукової інформації, необхідної для забезпечення обміну авторськими проектними думками стосовно дизайну та їх широкого розповсюдження й використання.

Наукові праці з актуальних проблем дизайну можна умовно поділити на:

- проблеми національної ідентичності в дизайні;
- дослідження екологічного чинника формоутворення в художньо-проектній культурі;
- транспортну проблематику (використання альтернативних джерел енергії та нетрадиційного функціонального призначення засобів транспорту);
- рестайлінг форми;
- мультисенсорні аспекти в сучасному дизайні.

Основним видом оперативної публікації про нові дослідження з конкретної проектної тематики є наукова стаття. Публікація відіграє важливу роль у процесі зростання молодого дизайнера-дослідника, обрання власного наукового шляху, при належності до певної наукової школи.

Стислий виклад основних думок подається у формі тез – публікацій, які передбачають попереднє ознайомлення учасників конференції, семінарів, симпозіумів та інших наукових форумів з результатами проведеного дослідження. Їх зміст у більш повному обсязі повідомляється автором – доповідачем в усній формі. Доповідь – письмовий виклад розгорнутої усної форми виступу, що відповідає тексту тез [8].

Рецензія є найпоширенішою формою наукової дизайн-критики об'єкту, яка відрізняється аналітико-оціночним характером. Частіше за все вона є найпоширенішим видом наукового твору, який виконується незалежними рецензентами, в якості яких рекомендовано залучати фахівців рівня «Спеціаліст» та «Магістр» або аспірантів для рецензування дипломних проектів, в період проходження педагогічної практики. Анотація – стисла характеристика змісту наукової статті, праці, іншого наукового видання, у якій викладено найголовніші висновки праці, визначено їх цільове призначення та наукову вартість. Її виконують професійні дизайнери-дослідники на етапі здобуття рівня вищої кваліфікації в аспірантурі.

За термін навчання у дизайнерському вузі студент має опанувати різні види наукової (проектно-наукової) праці як за рівнем складності, так і за змістом викладеного матеріалу. Найпростішим з них є пояснювальна записка до курсового проекту (реферат) — стислий виклад у письмовій формі суцільного питання або наукової проблеми, що включає завдання на дизайн-розробку, технічне завдання, вступ (обґрунтування актуальності об'єкту розробки), історична довідка про розвиток формоутворення об'єкту, що розробляється, збір та систематизація аналогів. Також подається художньо-конструкторський аналіз аналогів, комплекс функціональних, конструктивно-технологічних, ергономічних, композиційних вимог до об'єкту розробки, проектна концепція, пошукові ескізи, обґрунтування запропонованого проектного рішення, список використаної літератури та додатки. Навчальний процес вимагає виконання рефератів з таких дисциплін, як «Основи методики дизайну», «Історія дизайну» (графічного дизайну, інтер'єру).

Першим кроком на шляху опанування інноваційними методиками в навчальній практиці вищої школи є курсовий проект. Курсовий проект, який містить навчально-дослідне завдання для студента дизайнерської спеціалізації, вже має певний досвід наукової діяльності з проблематики такої дисципліни, як НДРС, що вивчається у восьмому семестрі четвертого курсу. Мета підготовки курсового проекту - навчально-пізнавальна, тому є сенс обирати невелику за обсягом дослідження тематику, що найкраще розкриває питання методичного плану відповідно до завдань проектно-графічної частини. Курсовий проект бакалавра - це перший свідомий крок у навчально-дослідній діяльності студента, що може стати фундаментом у підготовці майбутнього дипломного проекту освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» або магістерської роботи.

Тематика курсових проектів затверджується на спеціалізованій кафедрі разом із графіком його виконання. Студент, який проходить проектну практику (збір матеріалу до проекту), заздалегідь обирає тему, яка підлягає апробації. Тематика, що визначається об'єктом розробки, покладена в основу практичної, третьої частини роботи.

Дипломний проект, який студент виконує протягом випускного курсу, відіграє досить суттєву роль у системі професійної підготовки майбутнього фахівця з дизайну. Дипломний проект є важливим етапом перевірки та оцінки підготовки у вузі молодого фахівця, що вказує на ступінь кваліфікації дизайнера (бакалавр, спеціаліст, магістр). Тому вимоги до дипломного проекту досить високі і мають збігатися з вимогами до фахівця тієї чи іншої спеціалізації. Загалом дипломні проекти виконують навчально-виховну, професійно-орієнтуючу та прогностичну функції [6].

Оцінюючи дипломний проект, слід враховувати вміння ерудовано репрезентувати як саму проектно-графічну частину, так і опрацьований до неї теоретичний матеріал та аргументовано доводити кожне положення, що

вноситься на захист. Дипломний проект є більш ефективним в тому випадку, коли він логічно продовжує проблему курсового проекту, що піднімалася попередньо, або є органічним продовженням наукової студентської праці. Це дуже важливо в сьогоденні умовах, коли робота на захист ступеню бакалавра є курсовим проектом і може бути продовжена до одержання професійного ступеня «спеціаліст».

Для написання дипломного проекту на високому професійному рівні студент повинен володіти:

- комплексом знань, умінь та навичок у сфері професійної дизайн-діяльності;

- ерудицією та обізнаністю у суміжних дизайну галузях науки;

- досвідом самостійної роботи з науковими джерелами. Дипломна робота складається з взаємообумовлюючих частин, які дещо збігаються з частинами пояснювальної записки до проекту, а саме:

- передпроектне дослідження;

- збір та систематизація аналогів;

- виявлення комплексу вимог до об'єкту розробки;

- ергономічні та маркетингові дослідження;

- обґрунтування проектної концепції;

- пошукові ескізи та макети, виконані в умовному матеріалі.

Теоретична і проектна частини дипломної роботи разом становлять цілісну структуру науково-пізнавального процесу, що передбачає продуману організацію самостійної діяльності студентів, необхідність реалізувати на практиці власну професійну підготовку.

Таким чином, дипломний проект містить досить складне проектно-теоретичне дослідження, успішність якого залежить від вміння студента самостійно аналізувати об'єкт, що розробляється, засвоїти методи наукового пошуку, оволодіти загальнонауковою культурою.

Магістерська дисертація або робота, як вона частіше називається в вищих школах дизайну, відіграє важливу роль у формуванні саме дизайнера-дослідника. Вона має кваліфікаційний характер, підготовлена для публічного захисту задля отримання професійного або академічного ступеня, останній характеризує кваліфікаційні особливості звання «магістр з дизайну». Основою такої роботи має бути принципово новий матеріал, що включає опис нового фактажу, явищ або закономірностей, а також раніше відомий та узагальнений матеріал, наукова позиція автора роботи, його власний ракурс дослідження проблеми. Тобто, робота повинна відповідати вимогам оригінальності, унікальності та неповторності висунутих положень.

Магістерська робота є випускною кваліфікаційною працею саме наукового змісту, що відображає хід та розробку обраної теми з обов'язковою проектно-графічною частиною, що відповідає сучасному рівню розвитку проектної культури дизайну, є перспективною для подальшого наукового

дослідження. Вона повинна відповідати усім вимогам наукового дослідження, що споріднить її з дійсно дисертаційними дослідженнями, відображати основні положення науково-дослідної роботи, висвітлювати результати наукового пошуку, що свідчать про науковий потенціал дослідника-проектанта. Магістерську роботу є сенс віднести до окремого виду наукової діяльності, що відрізняє її від інших видів робіт у вищій школі дизайну. Вона виконує кваліфікаційну функцію, тобто вказує на високий рівень підготовки дизайнера, його наукову компетентність, висококваліфікованість, уміння самостійно вести науковий пошук, вирішувати конкретні наукові завдання, моделювати пошукову ситуацію [4].

У роботі мають бути відображені як загальнонаукові, так і спеціальні методи наукового пізнання (наприклад, метод проектно-образних асоціацій та ін.), пов'язані з дослідженням всебічних аспектів дизайну. Магістерська робота, як найперша форма наукового дослідження, відноситься до навчально-дослідницької роботи, яку характеризують моделювання вже відомих наукових, або проектних проблем з їх оригінальним вирішенням, розглядом в новому аспекті, але які не потребують окреслення кардинально нових, раніше не вивчених проблем, що піднімаються у дисертаціях на здобуття наукового ступеня кандидата наук в галузі дизайну та стоять на щабель вище і різняться процедурою підготовки й прилюдним захистом.

Треба визначити, що наукова підготовка у вищій школі дизайну на прикладі Харківської державної академії дизайну і мистецтв залежить від спеціалізації. Так, наприклад, основну наукову ланку в підготовці студентів за спеціалізацією «Промисловий дизайн» складає навчальна дисципліна «Науково-дослідна робота студента» (НДРС), а також участь студентів в студентському науково-творчому товаристві (СНТТ), що призначена для розвитку у студентів проектно-образного мислення та таких його якостей, як проектна уява та професійна інтуїція.

Опанування наукових методів дослідження проектних умов, вміння використовувати об'єми знань міждисциплінарного характеру у процесі моделювання проектної ситуації, системне сприйняття проектного матеріалу, формування навичок аналізу, шляхів та засобів розвитку проектних дій, навичок матеріалізації функціональних та споживацьких процесів, - складають основний зміст як дисципліни НДРС, так і СНТТ.

Структурний зміст її підпорядковується з дисципліною «Проектування», що встановлює міждисциплінарний зв'язок в організуванні учбового процесу за професійно-орієнтованим циклом підготовки фахівця, а також здійснення проектно-процесуальних заходів: спостережень, соціальних опитувань, замірів технічних та утилітарно споживацьких параметрів, аналізу проектних взаємозв'язків і т.п.

Формою контролю роботи студентів є поточні доповіді студентів з демонструванням проектних матеріалів. Підсумковим результатом завдання

є проектно-теоретичне дослідження, що містить огляд та аналіз формують базю та обґрунтування проектних рішень.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні опанувати та вміти:

- методологічні принципи пізнання, методи та засоби передпроектного аналізу та синтезу;

- структурно-методологічну організацію дизайн-діяльності;

- сучасні тенденції у проектній культурі дизайну;

- специфіку інформаційного забезпечення проектно-методичної бази;

- методи та засоби одержання вихідного матеріалу;

- професійні засоби дослідження проектних умов;

- методику утилітарно-естетичної оцінки властивостей дизайн-об'єктів;

- структуру та форму складання звіту за результатами проектно-наукових досліджень.

- застосовувати одержані знання у творчому механізмі науково-дослідницької та проектної діяльності дизайну;

- обмірковувати проблему досліджування з точки зору її соціальної актуальності;

- вміти використовувати сучасні інформаційні джерела у науково-дослідницькій роботі;

- вміти систематизувати вихідний матеріал та структурувати його у цілісну логічну систему;

- аналізувати та оформляти одержані результати у форму текстового реферування;

- упроваджувати одержані аналітичні дані у проектну форму;

- давати професійну оцінку проектному змісту.

Взаємодія курсу НДРС з проектною діяльністю є необхідною умовою удосконалення рівня професійної підготовки фахівців. Розширення проектно-комунікативних «кордонів», активне використання аналітичних засобів, шляхів включення системного аналізу є основою розвитку навичок «вміння проектно мислити». Взаємопов'язаний цикл науково-винахідницької роботи з процесом проектування складає умови для розвитку наукового методу, який містить у собі теоретичний та експериментальний початки, їх засоби виявляються в процесі функціонування проектних знань та виробляють об'єктивні особливості формують передумови, які в результаті обумовлюють нові предметні якості утилітарно-естетичного змісту.

На сучасному етапі проникнення дизайну в усі сфери науково-технічного розвитку певного суспільства вимагають у фахівця знань як традиційних так і новітніх методів ведення дизайн-процесу, а також практичний досвід проведення досліджень, вміння використовувати їх незалежно від складності проблеми та характеру проектної діяльності. Об'єкти дизайну невід'ємно пов'язані з розвитком новітніх технологій, обумовлені об'єктивними законами розвитку науки, техніки та виробничої технології, які здібні виконати відповідальні

соціально-споживацькі функції. Об'єктивні утилітарно-естетичні функції дизайн - об'єктів можуть бути аргументовані тільки науковими засобами.

Навчальна дисципліна НДРС є дидактичною основою у інтеграції одержаних знань та методичним засобом реалізації їх у проектно-творчому процесі. Метою даного курсу є не стільки закріплення на практиці одержаних знань у циклі підготовки фахівця, скільки стимулом творчого розвитку проектних засобів, — засобом системного включення міждисциплінарних знань у цілісний процес актуальних соціокультурних завдань часу та людських потреб.

Органічний зв'язок курсу НДРС з тематикою курсового проектування сприяє більш глибокому та аргументованому рішенням теми проекту, а також дає можливість реально відчувати необхідність виконання наукових досліджень при вирішенні проектних завдань.

Що стосується науково-дослідної роботи студентів на спеціалізаціях «Інтер'єр та обладнання», «Дизайн меблів», «Художнє моделювання тканин» та «Художнє моделювання одягу», то вона ведеться за двома напрямками: у межах навчального процесу та у рамках студентського науково-творчого сектору.

Науковою роботою, що входить до складу учебного процесу займаються студенти 4 та 5 курсів, що вже мають базову підготовку із загальної історії мистецтв та спеціальних дисциплін. Обов'язкове залучення студентів до написання науково-дослідної роботи сприяє більш ґрунтовній підготовці майбутніх фахівців.

Науково-дослідницькі роботи, що включені до складу учебного навантаження, входять як складова частина у дисципліну «Проектування». Обов'язкові вимоги до виконання та оформлення цих робіт є наступними: визначення при консультації із дизайнером-викладачем актуальної теми, робота із 5–10 науковими джерелами та джерелами Internet, в оформленні роботи наявність структури, що відображена у змісті, списку літератури, ілюстрованих додатків. При оцінюванні роботи головними критеріями є актуальність теми, глибина розкриття питання, відповідне до вимог оформлення.

Студенти 4 курсу, що виконують проект експозиції виставки, представляють також науково-дослідницькі роботи, теми яких підпорядковані тематиці проекту, таким чином поглиблюючи свої знання та збираючи матеріал за темою, якій присвячена експозиція. Тематика таких робіт охоплює досить широкий спектр питань, але вони у переважній більшості безумовно мають дизайнерське або мистецьке спрямування. Це можуть бути теми, що висвітлюють творчість окремих дизайнерів або архітекторів, певні стильові напрямки у мистецтві або культурі, вивчення історичних пам'яток і та інші.

Студенти 5 курсу виконують науково-дослідницькі роботи за двома напрямками, що також пов'язані із дисципліною «Проектування». У першому семестрі теми цих робіт обираються за напрямком «Ландшафтний дизайн» і висвітлюють питання, що пов'язані із історією ландшафтного дизайну,

використанням окремих засобів ландшафтного проектування, елементами ландшафтного дизайну та матеріалами, що для цього використовуються. У другому семестрі тематика студентських науково-дослідницьких робіт підпорядкована напряму проектування «Дизайн інтер'єрів житлових приміщень», і тому студентами до вивчення обираються питання щодо стильових напрямків у дизайні інтер'єрів та дизайні меблів, окремі аспекти дизайн-рішень інтер'єрів, можливостей використання сучасних будівельних та оздоблювальних матеріалів.

Як про окремий напрямок можна говорити про написання студентами під керівництвом дизайнерів-педагогів кафедри наукових статей та підготовка доповідей до конференції. Вибір тематики у цьому випадку залежить від уподобань студента, але виконання роботи проходить також за участі наукового керівника. Це можуть бути роботи історичного характеру, роботи, що висвітлюють окремі напрямки в архітектурі та дизайні інтер'єрів, а також роботи, тематика яких пов'язана із засобами та матеріалами в дизайні.

Приймати участь у конференціях мають змогу студенти всіх курсів від 1-ого до 5-ого, що безумовно стимулює розвинення наукового потенціалу студентів. Студенти мають змогу публікуватися у студентських наукових збірках, виступати із доповідями на конференціях як у межах ВНЗ, так і всеукраїнських, представляти свої доповіді на електронних конференціях.

Дисципліна НДРС на спеціалізаціях «Художнє моделювання тканин» та «Художнє моделювання одягу» розпочинається на 3 курсі і є так само складовою частиною дисципліни «Проектування», що є характерною рисою методики формування дизайнера-дослідника у Харківській вищій школі дизайну. Робота складається з окремого реферату за темою завдання з проектування або питань, які близькі курсовому проектуванню. Керівник допомагає студенту скласти зміст дослідницької роботи, розбити на частини, які поетапно виконуються, грамотно оформити список літературних джерел та ілюстративний матеріал. Як правило, курсова робота студента є творчою розробкою матеріалу, який він зібрав для підготовки реферату з дисципліни НДРС.

Найбільш актуальний напрямок — прикладний, який висвітлюються в курсі НДРС, що відповідає спеціалізаціям ХМТ та ХМО.

Дослідна робота може бути пов'язана із іншими дисциплінами, які вивчаються. Це інтерес до опанування декоративних технік та оздоблення у текстилі і одязі (історія, розвиток, сучасні напрямки), народне мистецтво, інтерес до новітніх технологій. Привабливими є розробки сучасних всесвітньо відомих модельєрів, їх творчий шлях, художній почерк, формотворення тощо.

Критерії оцінювання полягають у актуальності дослідної роботи та ступеню вивченості матеріалу, інтересу автора до теми та манері викладання, а також оригінальних ілюстративних додатках.

До основної форми проведення НДРС на спеціалізації «Графічний дизайн» відносяться:

- виступи під час проведення занять з дисципліни «Історія графічного дизайну» на теми, які стосуються питань, що розглядаються на лекціях;
- підготовка докладів та участь у наукових конференціях, які проводить кафедра;
- написання наукових статей для збірників під керівництвом викладачів кафедри.

До головних наукових напрямків, які висвітлюються у НДРС можна віднести: по-перше, сучасні проблеми графічного дизайну (напр., перенасиченість сучасного візуального середовища, проблема професіоналізму в сучасному графічному дизайні України та ін.). По-друге, аналіз діяльності сучасних українських або закордонних видатних фахівців графічного дизайну. По-третє, розгляд художніх стилів в історії графічного дизайну та стилістичний розвиток сучасного графічного дизайну. Четверте, огляд специфіки розвитку окремих галузей графічного дизайну (напр., плакат, упаковка, товарний знак та ін.).

Головними критеріями оцінювання науково-дослідних робіт майбутніх дизайнерів-графіків є наступне:

- уміння грамотно сформулювати наукове завдання;
- орієнтуватися в існуючій інформації щодо теми дослідження;
- працювати з різними інформаційними джерелами ;
- аналітичний підхід до існуючої інформації з питання уміння зробити висновки, висловити власні думки щодо теми дослідження.

Серед напрямків науково-дослідної роботи студентів нової спеціалізації «Дизайн інтерактивних засобів візуальних комунікацій», що сьогодні реалізується при підготовці дизайнерів мультимедійних інтерактивних технологій, можна виділити поглиблене наукове вивчення сучасних мультимедійних комп'ютерних технологій; площинної графіки тривимірних об'єктів, елементів програмування, анімації, засобів цифрової фотографії, відеозйомки та відеомонтажу.

Підводячи підсумок, можна відзначити, що в навчальному процесі та науковому пошуку формуються професійні знання, навички та вміння, відбувається всебічний інтелектуальний розвиток майбутнього дизайнера, формуються його світоглядні позиції, встановлюються зв'язки між предметами та явищами об'єктивного світу.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Розглянуті основні види науково-дослідних робіт з позиції професійно-орієнтованої підготовки фахівця-дизайнера. Уточнені основні положення та вимоги щодо виконання проектно-теоретичних досліджень (пояснювальних записок) до випускних (курскових) проектів, враховуючі основні освітньо-кваліфікаційні ступені. Відзначено, що характерною особливістю Харківської вищої школи дизайну є те, що науково-дослідна робота студента являється частиною саме профілюючого курсу проектування.

Дана стисла характеристика особливостям опанування науково-дослідної роботи студентам основних дизайнерських спеціалізацій. Подальше дослідження бажано орієнтувати у напрямку вивчення вимог, що встановлюються до курсових, дипломних (магістерських) проектів освітньо-кваліфікаційних рівнів «Бакалавр» та «Магістр».

Література:

1. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. - К.: Вища шк., 1997.
2. Горбатенко І.Ю., Івашина Г.О. Основи наукових досліджень. Підручник. - Херсон, 2001.
3. Кузьмина Н.В. Методы системного педагогического исследования. -Л.,1980.
4. Кузин Ф.А. Магистерская диссертация. - М., 1997.
5. Кузнецов И.Н., Савченко Е.А. Научное исследование. - Мн., 1998.
6. Кузнецов И.Н., Лойко Л.В. Рефераты, контрольные, курсовые и дипломные работы. - Мн., 1998.
7. Лудченко А.А., Лудченко Я.А.,Прима Т.А. Основы научных исследований: Учеб. пособие /Под ред. А.А.Лудченко. - К.: О-ва «Знання», КОО, 2000 - 114 с.
8. Лукашевич В.К. Научный метод: структура, обоснование, развитие/Научн. ред. А.Н. Есуков. - Мн.,1991.

Надійшла до редакції 20.04.2007